

L'ocàs de la polsera magnètica

Les famoses polseres magnètiques, creades a Mallorca, entren en decadència després de dècades d'esplendor.

Un jutge federal dels Estats Units ha condemnat recentment l'empresa distribuïdora d'una marca de polseres magnètiques a retornar a tots els seus compradors –uns 100.000– els diners que pagaren. L'empresa fabricant del producte és la mallorquina Bio-Ray. Així ho informava el diari *El Mundo* el passat 16 de setembre. El jutge ha rebutjat que la polsera tingui efectes terapèutics, tal com s'anunciava per televisió i Internet, i sanciona que “les propietats són més ficció que ciència”. De fet, el president de Bio-Ray, Ignacio S. Álvarez, declarà al rotatiu citat que s'esperava una resposta així perquè no és correcte anunciar el seu producte com ho feia l'empresa distribuïdora americana: “Els ho advertírem, però prescindiren dels nostres consells. Aquí no la venem com a tractament, sinó com a adorn personal. No s'ha pogut demostrar científicament que sigui un producte sanitari.” Ara bé, Álvarez sí que creu en les capacitats benèfiques de la pol-

sera: “Equilibra l'energia del cos, ja que aquesta elimina l'excés de ions positius. La gent que en porta una diu que se sent millor, tot i que no cura malalties.” Per a l'empresa aquesta sentència és, sens dubte, un cop enorme –segons el rotatiu citat el 95% de la facturació de Bio-Ray es feia als Estats Units–, i fins pot ser que al capdavant certifiqui la decadència definitiva d'un negoci immens en el seu moment.

Les dues marques més potents que l'han venuda –la citada i Rayma, totes dues amb origen comú a Mallorca– competien per un mercat enorme, de manera que arribaren a vendre molts centenars de milers de polseres a preus que en el seu origen anaven, als anys vuitanta, de les 3.000 a les 5.000 pessetes (18 i 30 euros respectivament) i que actualment –les Bio-Ray– se situaven entre els 40 i els 124 euros. Tot i que no consta el volum general venut, en alguns moments Rayma fins i tot competí amb perles Majòrica per ser la principal exportadora balear de bijute-

ria, la qual cosa dóna idea de la magnitud del negoci. Ara bé, quin és l'origen d'aquesta gran empresa, com va viure els anys daurats i com ha entrat en decadència?

L'origen de la polsera magnètica.

A Mallorca i a les Balears –i segurament en molts indrets més–, molta gent es confeccionava particularment, des d'anys remots, una senzilla polsera amb cable de coure, perquè creien que tenia propietats curatives del reuma o, si més no, que pal·liava els dolors provocats per la malaltia. Encara que podia tractar-se només d'un efecte placebo, el fet és que l'ús de les improvisades polseres de coure, que normalment eren un cable pla, torçat i prou, es va anar estenent considerablement al llarg dels anys.

A principi dels anys setanta, un mallorquí anomenat Manuel López Polo, més conegut simplement com Manolo Polo, s'adonà de la fe creixent en les propietats curatives de les polseres. Una de les persones que treballà amb ell en aquell temps recorda Polo –encara viu– com un home sobretot preocupat per fer el bé a la gent i de formació autodidacta en tot el que fossin tècniques alternatives a les tradicionals per curar o pal·liar els dolors. En aquells

El regulador biomagnètic

Aquesta és l'essència de la polsera: és un regulador biomagnètic que actua de manera diferent segons si es du posat al braç esquerra o dret. Si és a l'esquerra, la polsera emet ones beta, que actuen contra la depressió, la tensió nerviosa, l'estrès, l'ansietat, les fòbies, el cansament físic i mental, el mal de cap, el dolor muscular i articular, la lumbàlgia, l'insomni, l'asma, la diabetis, la impotència masculina, la incontinència urinària, la frigidesa femenina, l'esterilitat psíquica, etc. Si és a la dreta, emet ones alfa, que actuen contra la insuficiència cardíaca, la taquicàrdia, la hipertensió arterial, l'infart de miocardi, l'angina de pit, l'embòlia cerebral, la trombosi, la flebitis, les varius, les hemorroides, les hemorràgies, les menstruacions irregulars i doloroses, etc.

Convé tenir molt present que durant la menstruació les dones no han de manipular, llevar o posar-se el regulador

biomagnètic d'altres persones. Igualment, s'ha de tenir molta cura amb els nins: no poden apagar la televisió amb la mà del braç al qual duen la polsera, l'han de mirar a més de dos metres de distància i se l'han de llevar per jugar amb aparells electrònics.

El regulador magnètic també té la propietat de descarregar de l'organisme l'electricitat estàtica o ions positius i les radiacions nocives emeses per una altra persona, per objectes radioactius o per radiacions còsmiques perjudicials, de manera que regula l'equilibri bioelectromagnètic i el bioritme psicofísic de qui el porta. Tot això, i molt més, naturalment sempre que el lector es cregui el que diu el fullet que acompanyava la compra d'una de les polseres Rayma, una part del qual és el que s'ha reproduït en les línies anteriors.

MIGUEL RIVERAS

Alguns dels models de polseres magnètiques que s'han fabricat. Les vendes d'aquest producte foren un negoci immens, ara en franca decadència.

moments era un massatgista reconegut a les Illes. De fet, durant algun temps les seves mans tingueren cura dels músculs dels jugadors del Mallorca, quan el club s'arrossegava pels abismes de les divisions inferiors. Per aquest costat, doncs, s'explica l'interès inicial de Polo en les polseres de coure. I en la possibilitat d'ajudar al benestar de la gent, com a via d'introducció d'energia positiva al cos humà.

Després de rumiar la idea, Polo es posà en contacte amb els propietaris d'un taller de Palma que treballava el metall. Els explicà que volia reinterpretar la polsera improvisada en un producte més treballat i posar-la a la venda. Les primeres proves consistiren a fer-les del mateix material, el coure, però els resultats no va ser gaire gratificants: eren planes i l'aspecte no tenia la qualitat estètica que Polo pensava que havien de tenir per poder-les comercialitzar. Polo demanà que provessin de fer un nou disseny: rodones i amb una bola a cada extrem. El problema, llavors, però, va sorgir en el material, que no aconseguia la forma que volia l'inven-

tor, de manera que ho provaren amb alpaca i llautó (per a les bolles), fins que li donaren la forma que Polo volia, que és la que presenten encara ara totes.

L'esplendor. Polo adquiria al productor les polseres sense muntar –cable amb forma per una banda i bolles per l'altra– i en el seu domicili de Palmajova, a Calvià, les muntava, les sotmetia a electricitat –per això el nom de polseres magnètiques– i, finalment, imposava a cadascuna les seves mans per transmetre-li l'“energia”. Començà a vendre-les juntament amb un desconegut soci del qual només consta el nom de Ramon. D'aquí, segons es diu, sorgí el nom de les polseres: Rayma. Com a acrònim de “Ramon y Manolo”. També treballava amb Polo Ignacio S. Álvarez, el qual és avui el president, com s'ha dit, de Bio-Ray. L'èxit va somriure a l'invent, si bé encara en magnituds modestes. Però el més interessant era el potencial que el negoci pareixia tenir. Ben aviat, tanmateix, uns inversors de Madrid s'interessaren pel producte. Les dues parts acordaren

la col·laboració: una empresa, la de Madrid, Ioncoor, s'encarregaria de la distribució; l'altra, Ionkiro, la mallorquina, de la producció. La venda de la polsera magnètica Rayma, a més gran abast, funcionà prou bé, però encara d'allunyava del gran volum que poc després assoliria. Val a dir que Polo també creà un altre negoci, l'objectiu del qual era recarregar d'energia –mitjançant imposició de mans– les polseres que podien haver-la perdut pel pas del temps.

A mitjan anys vuitanta, però, es va produir un fet cabdal: les polseres Rayma començaren a ser distribuïdes a les farmàcies, i l'èxit, a partir d'aquest moment, es multiplicà. En els anys 1986 i 1987 se'n van vendre milers i milers. La producció quasi no donava a l'abast. Però millor anà encara quan, gràcies a una excel·lent campanya d'imatge, a més de la venda en establiments respectables com són les apotecaries, la idea de Polo es catapultà fins a convertir-se en un negoci immens. Les sòcies de l'empresa de Madrid –totes, o la majoria, eren dones– tenien molts con-

MICHAEL PAYERAS

Seu de l'empresa Rayma a Palma, al polígon de Can Valero. Si bé actualment sembla tenir una activitat mínima, aquesta empresa va ser la que llançà a l'èxit la famosa polsera magnètica que portava el seu nom.

tactes socials i aconseguiren que personatges coneguts de la faràndula, del periodisme i fins i tot un famós presentador d'un programa sobre fenòmens paranormals anomenat Jiménez del Oso... portessin i promocionessin la polsera. Les vendes es multiplicaren exponencialment.

Tot funcionava a la perfecció. Polo contractava a Mallorca gent pobra, fins i tot alguns que vivien gairebé de la mendicitat, per muntar polseres per sots d'unes 200.000 pessetes el mes. És un home –segons diu una persona que el va conèixer aleshores– amb un caràcter peculiar: d'una banda, pot explotar fàcilment, però de l'altra, és molt generós, en especial amb les persones que menys tenen. Es preocupava molt pels seus treballadors. De fet, a més de pagar sots alts per a l'època i per a una feina sense qualificació, tots els seus empleats havien de fer gimnàstica cada matí –fins i tot va contractar una monitora– per evitar problemes d'esquena, ja que la feina l'havien de fer asseguts.

La decadència. Aquell immens negoci en marxa, però, desfermà tot d'in-

teressos contraposats. Aviat es van fer palesos xocs entre les empreses –i fins i tot dins de cada una d'elles– que havien convertit la polsera Rayma en un èxit econòmic enorme. I així la ruptura es concretà. L'empresa madrilenya es quedà amb la marca Rayma, amb la qual seguiren vinculats alguns comercials de Mallorca que abandonaren Polo. És en aquest moment, l'any 1988, quan Ignacio S. Álvarez, que havia treballat amb Polo, creà una altra empresa, Bio-Ray, per dedicar-se a la mateixa producció, reclamant l'originalitat del producte. D'aleshores ençà Polo sembla esvaït. Tot i que Bio-Ray té la seva adreça allà on era el domicili de Polo –a Palmanova, Calvià– és curiós observar que a la pàgina web de l'empresa no apareix ni una sola vegada el seu nom, ni tan sols quan es refereix a l'origen de la polsera.

A partir d'aquell moment la competència entre Rayma i Bio-Ray és ferotge, sovinteja l'intercanvi d'acusacions –moltes de les quals, alhora, han acabat als tribunals–. Així i tot la polsera va viure una nova època d'esplendor, a mitjan anys noranta. Per exemple, el

taller que fabricava les polseres per a Rayma n'arribà a servir 25.000 diàries durant uns quants mesos. Per la seva part, Bio-Ray prengué també una quota de mercat important. Se'n venien per a tot el món: Turquia, Rússia, els Estats Units, tot Europa...

Però aquella nova esplendor general de la polsera magnètica acabà aviat, de nou sorgiren més disputes, cobdícies i guerres sense fi. Rayma va patir canvis diversos d'accionistes. Aparegueren altres empreses que també fabricaven polseres, i cada cop hi havia més interessats a treure'n rèdits; en resum, el negoci s'esquarterava enmig d'un mercat que s'estrenyia força, les vendes havien disminuït considerablement.

Ara Rayma manté oberta la seu a Palma, però amb una activitat mínima. Bio-Ray continua activa, però li ha caigut, com hem dit al començament, el pes de la justícia nord-americana. Aquesta vegada sembla que la decadència de les polseres magnètiques no té aturador possible.

Miquel Payeras